

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Bedrijfsvoering en Ondersteuning

Griffie ER Bonaire	
ingek.:	MAY 22 2019
Volgnummer:	2019005262
van:	
van:	

Aan: De leden van de Eilandsraad van
het openbaar lichaam Bonaire
Kralendijk
Bonaire

Uw brief van:
Ons nummer: 2019005199
Datum: 22 MAY 2019
Betreft: aanbieding jaarrekening 2018 en
bijhorende stukken

Geachte leden van de eilandsraad,

Volgens artikel 28 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet Fin BES) dient het bestuurscollege verantwoording aan de eilandsraad af te leggen inzake de realisatie van het voorgaande jaar door middel van het overleggen van een jaarrekening en jaarverslag.

Wij bieden u de digitale versie van de jaarrekening 2018 en bijbehorende stukken aan in afwachting van de ingebonden exemplaren. De verklaring is zoals afgelopen jaar een oordeelsonthouding.

De jaarrekening 2018 heeft een voorlopig positief resultaat van \$ 12.659.160 waarvan wij u toestemming vragen om bestemmingsreserves ter waarde van \$ 7.083.000 te creëren om diverse projecten uit te kunnen voeren. In de bijlagen treft u een lijst van de projecten aan in afwachting van de bijbehorende toelichtingen.

Met de behandeling en vaststelling van de jaarrekening voldoet het openbaar lichaam Bonaire aan de wettelijke termijn en is het in staat om de stukken tijdig vòòr 15 juli a.s. aan de minister aan te bieden ter goedkeuring.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

het bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire,

de gezaghebber,

de eilandsecretaris

Bijlagen: Controle verklaring 2018- SOAB
Accountants rapport 2018 d.d.15 mei 2019- SOAB
Lijst voorstellen winstbestemming 2018

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden

Bestedingsvoorstellen van niet uitgegeven middelen 2018

No.	Directi	Bester	Omschrijving	Bedrag USD
1	BO	363	Bestuursakkoord	150,000.00
2	BO	363	Afdeling Communicatie	60,000.00
3	BO	321	Decos Join	320,000.00
4	BO	321	Key2 DDS/Key 2 Bag	90,000.00
5	BO	321	Key 2 aankoop en implementatie	50,000.00
6	BO	321	Vervanging computers	35,000.00
7	BO	321	Vervanging printers	170,000.00
8	SZ	333	Little league Rincon	65,000.00
9	SZ	350	Papa Cornes Renovatie	450,000.00
10	SZ	332	Opknappen sociale woningen	150,000.00
11	SZ	310	Verhuiskosten-aanschaf containers tbv vectorcontrole	25,000.00
12	RO	372	Hekken rondom parken	55,000.00
13	RO	372	Speeltuin Rincon	80,000.00
14	TH	315	Zuidpier verlenging	654,000.00
15	TH	315	Camera bij Haven	100,000.00
16	Gez	363	Integriteitsprogramma	50,000.00
17	RO	372	Son Montuno	317,000.00
18	RO	372	Mamparia Kutu	97,000.00
19	RO	372	infrastructuur	1,795,000.00
20	RO	372	Wegbewijziging - wegwijzers	20,000.00
21	RO	330	Herstel werkzaamheden rioleringsproject	650,000.00
22	RO	310	Gedenkplaat Surnan Roosendaal	5,000.00
23	SZ	350	Nieuwbouw Forma	1,200,000.00
24	RO	311	Natuur projecten	50,000.00
25	SZ	311	Cultuur projecten	50,000.00
26	BO	321	Failover - Desaster recovery	160,000.00
27	RO	311	Strategisch economisch plan	235,000.00
			Totaal	7,083,000.00

310-Bestemmingsreserve

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
11	SZ	Aanschaf containers tbv vectorcontrole	25,000.00
22	RO	Gedenkplaat Surnan Roosendaal	5,000.00
		Totaal	30,000.00

311- Bestemmingsreserve Advies , Controle & Onderzoek

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
24	RO	Natuur projecten	50,000.00
25	SZ	Cultuur projecten	50,000.00
27	RO	Strategisch economisch plan	235,000.00
		Totaal	335,000.00

315- Bestemmingsreserve Havenfaciliteiten

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
14	TH	Zuidpier verlenging	654,000.00
15	TH	Camera bij Haven	100,000.00
		Totaal	754,000.00

321 -Bestemmingsreserve ICT

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
3	BO	Decos Join	320,000.00
4	BO	Key2 DDS/Key 2 Bag	90,000.00
5	BO	Key 2 aankoop en implementatie	50,000.00
6	BO	Vervanging computers	35,000.00
7	BO	Vervanging printers	170,000.00
26	BO	Failover - Desaster recovery	160,000.00
		Totaal	825,000.00

330-Bestemmingreserve Riolering

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
21	RO	Herstel werkzaamheden rioleringsproject	650,000.00
		Totaal	650,000.00

332-Bestemmingsreserve Sociale Woningbouw

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
10	SZ	Opknappen sociale woningen	150,000.00
		Totaal	150,000.00

333- Bestemmingsreserve Sport

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
8	SZ	Little league Rincon	65,000.00
		Totaal	65,000.00

350- Bestemmingsreserve Huisvesting Scholen

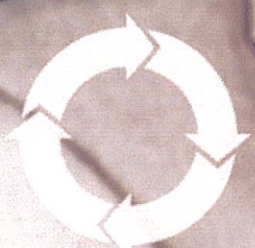
No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
9	SZ	Papa Cornes Renovatie	450,000.00
23	SZ	Nieuwbouw Forma	1,200,000.00
		Totaal	1,650,000.00

363- Bestemmingsreserve Versterking Ambtelijk Apparaat

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
1	BO	Bedrijfsvoering Bestuursakkoord	150,000.00
2	BO	Intensivering Afdeling Communicatie	60,000.00
16	GEZAG	Cofinanciering Integriteitsprogramma "Betrouwbaar Openbaar Bestuur Bonaire"	50,000.00
		Totaal	260,000.00

372- Bestemmingsreserve Wegen, straten

No.	Directie	Omschrijving	Bedrag USD
12	RO	Hekken rondom parken	55,000.00
13	RO	Speeltuin Rincon	80,000.00
17	RO	Son Montuno	317,000.00
18	RO	Mamparia Kutu	97,000.00
19	RO	Infrastructuur	1,795,000.00
20	SZ	Wegbewijzering - wegwijzers	20,000.00
		Totaal	2,364,000.00

STRATEGY

COMPLIANCE

PRACTICES

Accountantsrapport naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2018 van het Openbaar Lichaam Bonaire

19/0420C/SF
15 mei 2019

POLICY

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding.....	1
2.	Controle bij de jaarrekening 2018.....	1
3.	Financieel beheer	1
4.	Bevindingen inzake de jaarrekeningposten	1
4.1.	Materiële vaste activa	1
4.2.	Financiële vaste activa	2
4.3.	Vorderingen op korte termijn	2
4.3.1.	Vorderingen op debiteuren.....	2
4.3.2.	Waardering en presentatie	3
4.3.3.	Overige vorderingen	4
4.4.	Voorzieningen.....	4
4.5.	Schulden op korte termijn.....	4
4.5.1.	Crediteuren algemeen	4
4.5.2.	Niet uit de balans blijkende verplichtingen	5
4.6.	Baten	5
4.6.1.	Huren en pachten	5
4.6.2.	Overige goederen en diensten	5
4.6.3.	Belastingopbrengsten	5
4.6.3.1	Gebruik derden gegevens	5
4.6.3.2	Volledigheid opboeking aanslagen in GOS/MCS	6
4.6.4	Overdrachten van het Land	7
4.7.	Lasten	7
4.7.1.	Overige goederen en diensten	7
4.7.2.	Overige inkomensoverdrachten	7
5.	Rechtmatigheid	7
6.	Slot.....	8

Aan de Eilandsraad van het
Openbaar Lichaam Bonaire
Plasa Reina Wilhelmina 1
Kralendijk
Bonaire

Scharlooweg 174
Willemstad, Curaçao
T: +5999 466 9000
E: info@soab.cw

Willemstad, 15 mei 2019

Kenmerk : 19/0420C/SF
Referentie : drs. D.M.J. Schrader RA / S.N.C. Nicolaas RA MSc
Onderwerp : Accountantsrapport naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2018
van het Openbaar Lichaam Bonaire

1. Inleiding

Hierbij doen wij u het accountantsrapport toekomen welk voortvloeit uit de door ons verrichte controlewerkzaamheden ten aanzien van de jaarrekening 2018 van het Openbaar Lichaam Bonaire (hierna OLB). Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met de algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten zoals vastgesteld in de Controle- en Overige Standaarden alsook in overeenstemming met de bepalingen van de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA) van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Het doel van de controle is het verstrekken van een oordeel omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening 2018. Ten behoeve van de controle zijn – voor zover waarneembaar – die aspecten van de interne beheersing beoordeeld welke relevant zijn voor het vaststellen van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening 2018.

In dit rapport van bevindingen brengen wij u verslag uit van de geconstateerde onjuistheden en onzekerheden in de verantwoorde saldi in de jaarrekening 2018.

2. Controle bij de jaarrekening 2018

Wij hebben een controleverklaring van oordeelonthouding, voor zowel de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid, afgegeven bij de jaarrekening 2018. Door het ontbreken van adequate interne controle- en overige beheersingsmaatregelen kunnen wij geen oordeel geven over de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid van de opbrengsten en diverse balansposten als opgenomen in de jaarrekening 2018 van het OLB.

3. Financieel beheer

In het kader van de verbetering van het financieel beheer, hetgeen op termijn moet bijdragen aan het verstrekken van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van het OLB, zijn reeds aan diverse externe adviesbureaus opdrachten verstrekt om te adviseren en verbetervoorstellen aan te dragen omtrent onder anderen de waardering van diverse posten en de verbetering van de interne beheersing met betrekking tot diverse opbrengsten genererende processen. Inmiddels hebben diverse adviseurs hun producten opgeleverd en geïmplementeerd. Een aantal van deze processen zijn in het jaar 2018 geïmplementeerd. Resultaten hieruit zullen dan ook uit de jaarrekeningcontrole 2019 blijken.

4. Bevindingen inzake de jaarrekeningposten

Hierna worden de van belang zijnde bevindingen voortvloeiende uit de jaarrekeningcontrole 2018 per jaarrekeningpost weergegeven.

4.1. Materiële vaste activa

Een volledige registratie van de bezittingen (roerende goederen) van het OLB ontbreekt nog immer. De bezittingen van het OLB zijn nog niet geheel geïnventariseerd en geïdentificeerd. Voorgenomen inventarisaties zijn nog niet gerealiseerd waardoor er een onzekerheid bestaat over met name het eigendom en de waardering van de oude Activa.

Op grond van het tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het OLB gesloten convenant "Onderwijshuisvestingsplan Bonaire 2012 - 2017", inzake de verbetering van de huisvesting van diverse onderwijsinstellingen op Bonaire, heeft het OLB in 2013 een renteloze lening van genoemd Ministerie ontvangen ten bedrage van \$ 19.100.000. Deze beschikbare financiële middelen bleken niet toereikend voor de volledige uitvoering van het Onderwijshuisvestingsplan waardoor de lening in het jaar 2017 is opgehoogd met een bedrag van ad. \$ 5.900.000. Laatstgenoemd bedrag wordt door het OLB gefinancierd middels een door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te verstrekken renteloze lening. De Eilandsraad van het OLB heeft hieraan blijkens het besluit van 23 februari 2017 formeel haar goedkeuring gehecht.

Investerings welke ten laste van genoemd budget zullen worden gebracht zullen bij formele juridische eigendomsoverdracht aan het OLB als zodanig in de administratie, en daarmee de jaarrekening, worden verwerkt. Blijkens een opgave van het Rijksvastgoedbedrijf zijn er ultimo 2018 in totaal 2 deelprojecten opgeleverd met een totale investeringswaarde van afgerond \$ 4.908.156. De bijdrage van het OLB hierin bedraagt afgerond \$ 1.636.052. Laatstgenoemd bedrag is in 2018 als netto-investering in de administratie en daarmee de jaarrekening verwerkt.

4.2. Financiële vaste activa

Deelnemingen

De deelnemingen van het OLB worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De jaarrekeningen over 2018 van de bedrijven waarin het OLB (al dan niet rechtstreeks) deelneemt waren op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2018 van het OLB niet beschikbaar waardoor een afstemming van de op de balans van het OLB opgenomen waarden niet met de betreffende jaarrekeningen van de diverse deelnemingen kon worden gedaan.

Regelmatige periodieke rapportages om de financiële prestaties van de deelnemingen van het OLB te kunnen monitoren zijn tevens nog niet beschikbaar. Tevens zijn er geen formele afspraken gemaakt over het dividendbeleid. Gezien bovengenoemde feiten kunnen wij geen uitspraak doen over de waardering van de deelnemingen van het OLB zoals deze op de balans per 31 december 2018 voor een totaalbedrag van \$ 6.251.397 zijn opgenomen.

Wij wijzen u er andermaal op dat afspraken met alle bedrijven waarin het OLB deelneemt dienen te worden gemaakt voor de tijdige oplevering van hun jaarrekeningen, opdat de jaarrekening van het OLB met actuele cijfers kan worden opgesteld. Deze afspraak is één van de aspecten van de controletaak van het OLB ten aanzien van haar overheids-N.V.'s en gelieerde stichtingen en instellingen. Het activeren van deze controletaak verdient nog steeds hoge prioriteit, mede gezien de mogelijk grote risico's in financieel en operationeel opzicht.

4.3. Vorderingen op korte termijn

4.3.1. Vorderingen op debiteuren

De invordering van vorderingen op debiteuren inclusief belastingen en erfpacht wordt vanaf 10 oktober 2010 ten behoeve van het OLB in service uitgevoerd door de Belastingdienst Caribisch Nederland (hierna B/CN). De oorspronkelijke concept service-overeenkomst (convenant) waarin de werkzaamheden en verantwoordelijkheden op hoofdlijnen staan beschreven, is in 2014 herschreven en daarna vastgesteld.

Door het ontbreken van een intra comptabele registratie bij het OLB van de diverse debiteurenposities is het voornog niet mogelijk een oordeel te geven over de totale omvang van de per balansdatum openstaande vorderingen. Ultimo 2018 worden voor alle aanslagen een vordering verantwoord in de financiële administratie van het OLB en de bijbehorende opbrengst.

Per balansdatum is tevens de openstaande postenlijst van B/CN afgestemd met de openstaande debiteuren van het OLB. Door gebruik te maken van het getekende convenant heeft ook maandelijks een afstemming plaatsgevonden tussen de openstaande vorderingen in de financiële administratie van het OLB en de openstaande vorderingen zoals verantwoord door B/CN.

Op verzoek van B/CN is door de Auditdienst Rijk (verder: ADR) een onderzoek verricht naar de inning en afdracht van de OLB middelen 2017. Aan de hand van de geformuleerde bevindingen in het rapport d.d. 19 april 2019 zullen verdere afspraken worden gemaakt met het OLB ter waarborging van de juistheid en volledigheid van de verwerkte mutaties door B/CN en tevens de juistheid en de volledigheid van de inning en afdracht van

de bedragen door B/CN. Het kunnen uitvoeren van een verbandscontrole op de debiteuren is van eminent belang om de openstaande vorderingen in de financiële administratie van het OLB periodiek te kunnen afstemmen met de openstaande vordering in de financiële administratie van B/CN. Het is ook wenselijk om aan de hand van een ouderdomsanalyse per type debiteur de volwaardigheid van de openstaande bedragen vast te stellen. Door wederzijdse afstemming tussen het OLB en B/CN kan worden vastgesteld of een vordering nog invorderbaar is.

Wij wijzen u erop dat de verantwoordelijkheid om een juiste debiteurenpositie te kunnen verantwoorden in de financiële administratie en het hanteren van een effectief debiteurenbeleid bij het OLB berust.

4.3.2. Waardering en presentatie

Onder de debiteuren zijn in 2018 vorderingen opgenomen waar het OLB zelf de incasso doet ad \$ 31.385 (2017: \$ 109.274).

De vorderingen uit hoofde van vastgoedbelasting bedragen ultimo 2018 ad. \$1.280.00 (2017: \$ 839.121). De stijging is voornamelijk te wijten aan de verwachting van B/CN dat opcenten vastgoedbelasting in het jaar 2018 hoger zullen zijn dan 2017 aangezien er meer objecten zijn bijgekomen in vergelijking met het jaar 2017.

Vastgoedbelasting is een rijksbelasting welke door B/CN wordt geheven en geïncasseerd. Van het geïncasseerde bedrag wordt 15% opcenten vastgoedbelasting afgedragen aan het OLB. Het OLB kan echter de volledigheid en de juistheid van het ontvangen bedrag vooralsnog niet vaststellen.

De vorderingen opgenomen onder de noemer "debiteuren met betrekking tot belastingen" ad \$ 13.734.494 (2017: \$ 7.497.698) betreffen nog te ontvangen belastingen voor erfpacht, grondbelasting, autoverhuurbelasting en logeergastenbelasting, verminderd met de over die jaren ontvangen betalingen. Dit bedrag is afgestemd met de openstaande postenlijst van B/CN. Een stijging in de vordering wordt voornamelijk veroorzaakt door het opleggen van ambtshalve aanslagen autoverhuurbelasting over de jaren 2013 tot en met 2017. Vanwege de mogelijke oninbaarheid van deze vorderingen is een voorziening getroffen van \$ 4.448.273 (2017: \$ 4.343.438).

Deze voorziening is gevormd op basis van 100% voor alle vorderingen die ouder dan twee jaren openstaan, 50% voor alle vorderingen die tussen een en twee jaren openstaan en 25% voor alle vorderingen die een jaar openstaan. Met deze voorziening lijkt het risico op oninbaarheid nagenoeg te zijn afgedekt. Uit de ontvangen afrekeningen tot en maart 2019 (circa \$1,3 mln. loopt af met betrekking tot de oude jaren tot en met het jaar 2018) blijkt dat de inning van de openstaande bedragen achterwege blijft waardoor de voorziening niet toereikend zou zijn om het risico van oninbaarheid af te dekken. Het hoofd Financiën heeft bevestigd dat het OLB in samenwerking met B/CN en diverse deurwaarderskantoren actief bezig is met het implementeren van incassomaatregelen om de openstaande belastingbedragen te innen. Het effect van deze incassomaatregelen dienen in de verantwoording van het jaar 2019 zichtbaar te worden. In het kader van de controle van de jaarrekening 2019 van het OLB zal de toereikendheid van deze voorziening wederom worden beoordeeld.

4.3.3. Overige vorderingen

Fundashon Finansiamentu di Estudio di Bonaire

Het voormalige Eilandgebied Bonaire heeft voorschotten verstrekt aan Fundashon Finansiamentu di Estudio di Bonaire (FINEB), ter voorfinanciering van de subsidiëring van FINEB door het voormalige Land de Nederlandse Antillen.

In 2013 is een overeenkomst gesloten tussen het OLB, het ministerie van OCW en FINEB, waarbij FINEB de vorderingen op studenten (studieleningen) overdraagt aan OCW en zichzelf vervolgens zal opheffen. Het vereffeningssaldo zal worden overgedragen aan het OLB.

Het ministerie van OCW in Nederland int de vorderingen op de studenten en draagt deze ontvangsten onder inhouding van haar inningskosten over aan het OLB.

Hoewel FINEB in 2016 nog niet formeel is opgeheven heeft in 2016 wel een (definitieve) afrekening plaatsgevonden van het vereffeningssaldo over de periode 1 januari 2016 tot en met 21 oktober 2016 voor een bedrag van \$ 964.905. Dit bedrag is op 1 december 2016 op rekening van OLB gestort als finale afrekening. De stichting zou in de loop van 2017 formeel zijn opgeheven.

Te ontvangen van het ministerie van OCW

Het ministerie van OCW in Nederland int de vorderingen op de studenten en draagt jaarlijks de door haar geïnde bedragen met betrekking tot aflossingen vanwege studieleningen aan Bonairiaanse studenten onder inhouding van haar inningskosten af aan het OLB. In 2018 is de afrekening over het jaar 2017 voor een bedrag van \$ 309.552 door het OLB ontvangen en in de jaarrekening 2018 verwerkt.

De in 2019 te ontvangen afrekening over 2018 voor een geschat bedrag van \$ 350.000 is in de jaarrekening verwerkt en voor \$ 400.000 begroot.

4.4. Voorzieningen

In 2011 is een voorziening van \$ 2 miljoen gevormd voor de pensioenverplichtingen aan gewezen politieke gezagsdragers van het voormalige Eilandgebied Bonaire/het Openbaar Lichaam Bonaire. De verplichting voor pensioenen en wachtgelden is gebaseerd op het Besluit Pensioenen Politieke Gezagsdragers BES, dat gebaseerd is op de Landsverordening pensioenen politieke gezagsdragers uit 2006. De uitvoering van deze regeling is opgedragen aan het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC). In 2018 zijn de betalingen aan APC over dat jaar op de voorziening in mindering gebracht, dit bedroeg in 2018 circa \$ 83.913.

Er is in het jaar 2018 wederom een actuariële berekening gemaakt ter bepaling van de omvang van de benodigde voorziening. De omvang van de voorziening voor het jaar 2018 is gecalculeerd op \$ 3.323.938 en ook voor die waarde opgenomen in de jaarrekening 2018 van het OLB.

4.5. Schulden op korte termijn

4.5.1. Crediteuren algemeen

De schulden aan crediteuren bedragen ultimo 2017 volgens de balans \$ 5.534.489. Na verwerking van de betalingen aan deze crediteuren in 2018 zijn de schulden aan crediteuren afgenomen tot een bedrag van \$ 2.488.287. Dit is met name te wijten aan een betaling van \$ 2.685.855 in 2018 aan de Stichting Pensioenfonds Caribisch Nederland in verband met de pensioenbijdrage tot en met de periode 31 december 2010.

Wij hebben voorts middels een voortgezette controle de volledigheid van de per balansdatum opgenomen schulden vastgesteld.

4.5.2. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het ontbreekt aan een adequate registratie van alle mogelijke claims, (contractuele) verplichtingen en andere toezeggingen. Daardoor konden wij niet vaststellen of alle verplichtingen per balansdatum 2018 vermeld zijn onder de “niet uit de balans blijvende verplichtingen”.

Momenteel wordt een registratie bijgehouden van de rechtszaken waar het OLB financiële risico's loopt.

Wij adviseren u om tevens alle (contractuele) verplichtingen en andere toezeggingen steeds te registreren gelijktijdig met het ondertekenen van de betreffende toezegging of contract.

4.6. Baten

De jaarrekening 2018 geeft de volgende splitsing in hoofdgroepen van de baten:

	\$
Huren en pachten	3.281.950
Overige goederen en diensten	11.084.508
Belastingopbrengsten	10.811.172
Overdrachten van het Land	33.732.582
Reserveringen	4.868.395
Overige inkomensoverdrachten	141.607
Diversen	<u>99.593</u>
Totaal inkomsten	<u>64.019.807</u>

4.6.1. Huren en pachten

De opbrengsten uit erfpacht worden vanaf 2011 op baten- en lastenbasis verantwoord. De registratie van de erfpachtgronden wordt verzorgd door de Dienst Domeinbeheer. Bij de Afdeling Financiën is een apart bestand opgebouwd voor de facturering van erfpachtcanons. Er vindt

geen afstemming plaats tussen beide bestanden. Daarnaast vindt ook geen afstemming plaats met de gegevens van het kadaster. Hierdoor is de volledigheid van de erfpachtopbrengsten niet gewaarborgd.

4.6.2. Overige goederen en diensten

De opbrengst wegens overige goederen en diensten bestaan voornamelijk uit diverse vergunningsrechten, havengelden, opbrengsten reinigingsrechten, leges, precariorechten en diverse opbrengsten.

In het algemeen kan gesteld worden dat geen van de betrokken diensten structureel interne controle instellen op het naleven van hun procedures en op het juist, tijdig en volledig doorgeven van hun opbrengstgegevens aan de Afdeling Financiën. Wij kunnen ons om die reden geen oordeel vormen over de volledigheid en juistheid van de verantwoorde opbrengsten voor de categorie overige goederen en diensten.

4.6.3. Belastingopbrengsten

4.6.3.1 Gebruik derden gegevens

Veel van de opbrengsten van het OLB zijn afhankelijk van de opgaves van burgers en bedrijven, de zogenaamde derdengegevens. Voorbeelden hiervan zijn de motorrijtuigenbelasting, logeergastenbelasting, de autoverhuurbelasting, opgaves van aantallen cruise passagiers, vergunningen, bouwleges etc. De hoogte van de opbrengst is afhankelijk van zowel de melding van de burger of het bedrijf van het (belastbare) feit en de juistheid van de daarbij overgelegde gegevens.

Het OLB is behalve van de juistheid van deze derdengegevens voor de volledigheid van deze opbrengsten afhankelijk van de uitvoering van haar beleid om deze derdengegevens te controleren. Over haar beleid en de uitvoering daarvan kan het bestuurscollege verantwoording afleggen

in haar jaarverslag of in een bedrijfsvoering mededeling. Bij de beoordeling van de volledigheid van de verantwoorde opbrengsten toetst de accountant de opzet van het controlebeleid slechts marginaal. Wel toetst de accountant de uitvoering van dit beleid en sluit dit aan op de mededelingen hieromtrent in het jaarverslag, een bedrijfsvoeringsmededeling of anderszins.

Wij hebben nagenoeg geen beleid aangetroffen om deze derdengegevens te controleren. Ook wordt geen verantwoording verstrekt over de verrichte werkzaamheden. Wij hebben vastgesteld dat, voor zover controlewerkzaamheden worden verricht, dit niet planmatig geschiedt en dat de resultaten hiervan niet of nauwelijks worden vastgelegd. Om die reden kunnen wij geen oordeel geven over de volledigheid van dergelijke opbrengsten.

Met ingang van het jaar 2016 heeft het OLB-aanslagen motorrijtuigenbelasting opgelegd, waarna de bezitters hiervan hun betalingen moeten doen. Hiermee heeft het OLB haar heffingssysteem in overeenstemming met de geldende wettelijke bepalingen ter zake gebracht. In december 2018 heeft het OLB een nieuwe applicatie, GouwBelastingen, geïmplementeerd ter vervanging van de oude MRB-, GGOG- en Erfpachtsystemen. Wij hebben de aanpak en uitvoering van de datamigratie naar de nieuwe GouwBelastingen applicatie ter vervanging van de oude MRB, GGOG en Erfpacht systemen beoordeeld. Voor het jaar 2018 geldt dat alleen de MRB-functionaliteiten in de tweede week van december in productie zijn genomen. Wegens de productiedatum van de MRB-functionaliteiten achten wij, ongeacht de geconstateerde bevindingen, de risico's hoog, maar de impact van de datamigratie voor de betrouwbaarheid en integriteit van de gegevens voor de jaarrekeningcontrole 2018 laag.

Voor de jaarrekeningcontrole 2019 zullen wij de nodige aandacht besteden aan de controle van het GouwBelastingen systeem. Aangezien de migratie een complete vervanging van de huidige systemen betreft waarbij wederom vastgesteld zal moeten worden of de functiescheiding en volgende applicatiecontroles adequaat zijn ingericht in het nieuwe systeem.

4.6.3.2 Volledigheid opboeking aanslagen in GOS/MCS

De vastlegging van de vorderingen op de belastingschuldigen werd tot en met augustus 2017 ondersteund door het systeem GOS. Het GOS-systeem gaf echter geen mogelijkheid om de vorderingspositie te kunnen bepalen. In augustus 2017 is het GOS-systeem vervangen door het MCS-systeem. De conversie van GOS naar MCS is door ADR in een eerder onderzoek beoordeeld. De conclusie hierbij is dat de conversie juist en volledig heeft plaatsgevonden. Het MCS-systeem maakt het vervaardigen van een overzicht van de vorderingspositie wel mogelijk.

Ook in 2018 heeft het OLB de vorderingen in het grootboek (in totalen) op basis van verstuurd aanslagen verwerkt. De volledigheid en juistheid van de opboekingen in het MCS van kohieren en andere aanslagen/vorderingengegevens is achteraf nauwelijks vast te stellen. Het risico bestaat dat kohieren niet of dubbel worden ingeboekt en ook dat niet-geautoriseerde mutaties (verminderingen) worden aangebracht. Het is van groot belang dat – ten minste in totalen – erop wordt toegezien dat uitsluitend geautoriseerde kohieren en andere gegevens worden ingeboekt. In 2018 zijn formulieren ontvangen waar foutief (uitval) of niet ingelezen aanslagen door B/CN, zijn verstuurd en verwerkt in de financiële administratie. Echter een invoerverslag

waaruit middels totaalstellingen van verwerkte aanslagbedragen of “hash totals” de aansluiting kan worden verricht met de ingediende CSV-bestanden is nog niet gegenereerd voor zover mogelijk. Dit heeft de nodige aandacht van het OLB. Uit het onderzoeksrapport van ADR blijkt dat de nodige acties zijdens B/CN zullen worden verricht om naast een controle op aantallen tevens een controle op het totaal ingelezen bedrag te kunnen uitvoeren.

Om deze reden kunnen wij ook geen oordeel geven over de juistheid en volledigheid van de ontvangen belastinggelden.

4.6.4 Overdrachten van het Land

De overdrachten van het land bestaan uit:

	\$
Vrije uitkering	28.114.868
Overige vergoedingen en bijzondere uitkeringen	<u>7.272.322</u>
Totaal overdrachten Nederland	<u>20.842.546</u>

De in de overige vergoedingen begrepen bijzondere uitkeringen zijn nader gespecificeerd in een afzonderlijke bijlage “Overzicht Bijzondere Uitkeringen” bij de jaarrekening. Er is sprake van 102 projecten waarvoor uitkeringen worden ontvangen. In de jaarrekening zijn slechts die bedragen als baten opgenomen, die daadwerkelijk zijn besteed. Naast dit bedrag is nog een te besteden bedrag van \$ 7.272.322 beschikbaar. Dit bedrag is onder de kortlopende schulden opgenomen.

4.7. Lasten

De jaarrekening 2018 geeft de volgende splitsing van de lasten in hoofdgroepen na verwerking van de kosten van de verdeeldienst:

	Totalen gewone dienst	Totalen verdeel dienst	Kosten in hoofd- groepen
	\$	\$	\$
Salarissen en sociale lasten	17.649.113	1.159.874	18.808.987
Rente en afschrijving	0	1.785.934	1.785.934
Personeel van derden	1.178.229	0	1.178.229
Energie	0	1.149.970	1.149.970
Overige goederen en diensten	11.090.261	2.776.400	13.866.661
Overige inkomensoverdrachten	8.953.620	0	8.953.620
Diversen	5.609.238	0	5.609.238
Doorbelaste kosten verdeeldienst	6.872.178	- 6.872.178	0
Totaal	51.352.639	0	51.352.639

4.7.1. Overige goederen en diensten

Onder de categorie overige goederen en diensten zijn veel operationele kosten opgenomen en ook de kosten voor onderhoud van infrastructuur, huur van gebouwen, diensten van derden en doorbetaalde reinigingsrechten.

4.7.2. Overige inkomensoverdrachten

Onder deze categorie zijn subsidies en bijdragen aan derden opgenomen. Voor een nadere specificatie van deze post wordt verwezen naar bijlage “Model G – Staat van inkomensoverdrachten”.

5. Rechtmatigheid

De BBVBES schrijft voor dat baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand moeten komen. Er is binnen het OLB in 2014 een, inmiddels door de Eilandsraad van het OLB vastgesteld, overzicht (toetsingskader) vervaardigd inzake welke wetten en verordeningen hierbij in aanmerking moeten worden genomen. Er zijn echter nog niet voldoende organisatorische maatregelen getroffen gericht op de naleving van de relevante regelgeving.

6. Slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn vanzelfsprekend graag bereid dit rapport nader toe te lichten

S.N.C. Nicolaas RA MSc
Junior Manager

REGULATION

LAWS

STANDARDS

CONTROL

Stichting Overheidsaccountantsbureau
Scharlooweg 174
Curaçao

REGULATION

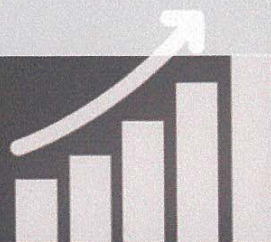

LAWS

STANDARDS

CONTROL

Stichting Overheidsaccountantsbureau
Scharlooweg 174
Curaçao

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Eilandsraad van het
Openbaar Lichaam Bonaire
Kralendijk
Bonaire

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Onze oordeelonthouding

Wij hebben de jaarrekening 2018 van het Openbaar Lichaam Bonaire (hierna “OLB”), gecontroleerd.

Wij geven geen oordeel over zowel de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid van de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018 van het OLB. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragrafen “De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de getrouwheid” respectievelijk “De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid van de totstandkoming van baten en lasten en balansmutaties” zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Openbare Lichamen BES en de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, te kunnen baseren.

De jaarrekening 2018 bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de rekening van baten en lasten over 2018;
- de staat van bijzondere uitkeringen; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, andere toelichtingen en bijbehorende staten.

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de getrouwheid

Getrouwheidsonzekerheden

Er bestaan onzekerheden met betrekking tot de volgende posten:

1. Materiële vaste activa

Er bestaat geen zekerheid omtrent de juistheid van de geactiveerde investeringen voor een totaalbedrag van afgerond \$ 10.095.000, ontleend aan een opgave ter zake van het Rijksvastgoedbedrijf, met betrekking tot de uitvoering van het Schoolhuisvestingsplan Bonaire.

2. Financiële vaste activa

Er bestaat geen zekerheid over de juistheid van de waardering van de deelnemingen vanwege het ontbreken van gecontroleerde jaarrekeningen over het jaar 2018. De betreffende deelnemingen zijn per 31 december 2018 opgenomen voor afgerond \$6.251.000.

3. Belastingvorderingen

Er bestaat geen zekerheid over de waardering van de belastingvorderingen per 31 december 2018, in verband met mogelijke oninbaarheid. Deze vorderingen zijn op de balans opgenomen voor afgerond \$13.734.000.

4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er bestaat geen zekerheid over de volledigheid van de post “niet uit de balans blijvende verplichtingen” wegens het ontbreken van een adequate registratie van afgegeven aansprakelijkheidstellingen en overige verplichtingen.

5. Belastingontvangsten, erfpacht en lig-, loods en meergelden

Intern is er geen beleid opgesteld om de derdengegevens te controleren en evenmin zijn er verantwoordingen opgemaakt over de in dat kader verrichte werkzaamheden. Daarnaast ontbreekt het aan interne controles bij de afdelingen en diensten, die met de heffing zijn belast. Over de volledigheid van de heffing door het OLB van lokale belastingen en retributies bestaat vooralsnog onzekerheid over de volledigheid van deze opbrengsten. De opbrengsten 2018 bedragen afgerond \$ 10.835.000 voor belastingen, afgerond \$ 2.919.000 voor erfpacht en afgerond \$ 3.716.000 voor lig-, loods en meergelden.

6. Bijzondere uitkeringen

Er bestaat geen zekerheid over de juistheid, volledigheid en doelmatigheid van een tweetal bijzondere uitkeringen wegens het ontbreken van de onderliggende beschikkingen. Het eindsaldo van deze twee bijzondere uitkeringen bedraagt afgerond \$ 177.000.

7. Subsidies

Er bestaat geen zekerheid met betrekking tot de volledigheid van de verstrekte subsidies wegens het ontbreken intern van een subsidieregister van aangevraagde, goedgekeurde en uitgegeven subsidies. Met betrekking tot subsidie overdrachten aan Tourism Bureau Bonaire, Fundashon Kas Boneriano en Selibon is er sprake van een onzekerheid voor een totaalbedrag van \$ 3.571.000 wegens het ontbreken van afgesloten beheersovereenkomsten.

De basis van de oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid van de totstandkoming van verantwoorde baten en lasten en balansmutaties

De genoemde onzekerheden zoals hiervoor vermeld hebben tevens betrekking op de financiële rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties.

De toekenning van de geselecteerde subsidies voor het begrotingsjaar 2018 lagen niet binnen de wettelijke vastgestelde termijn voor wat betreft de voorlopige toekenning aan de gesubsidieerde instellingen. Hierdoor is er sprake van een rechtmatigheidsfout van \$ 2.943.000 ten aanzien van de verstrekte subsidies aan deze stichtingen.

Wij zijn onafhankelijk van het OLB zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Materialiteit

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% van de kosten zijnde afgerond \$ 515.000. Voor onzekerheden bedraagt deze tolerantie 3% van de kosten ofwel afgerond \$ 1.546.000. Hierbij hebben wij de werkzaamheden voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid uitgevoerd middels de uitvoeringsmaterialiteit ad. afgerond \$412.000. De differentiatie tussen de goedkeurings- en de uitvoeringsmaterialiteit betreft een ingebouwde zekerheidsmarge van de accountant die onder anderen gebaseerd is op de in de accountancysector geldende richtlijnen alsmede risicoanalyse en professionele oordeelsvorming.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de beleidsverantwoording;
- de paragrafen;

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf “De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid” zijn wij niet in staat geweest om in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Openbare Lichamen BES en de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba te overwegen of de andere informatie al dan niet:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Besluit Begroting en Verantwoording Openbare Lichamen BES en de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is vereist.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het Bestuurscollege van het OLB is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de beleidsverantwoording en de paragrafen in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Openbare Lichamen BES en de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuurscollege voor de jaarrekening

Het Bestuurscollege van het OLB is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Openbare Lichamen BES en de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van het OLB.

Het Bestuurscollege is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Het is onze verantwoordelijkheid om op grond van de opdracht van de Eilandsraad van het OLB de controle als bedoeld in artikel 38, derde lid, van de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba uit te voeren en een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle informatie verkrijgen voor het door ons aft te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekeningen nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, uitvoeringstijdstip en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze controle professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle- informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het OLB.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het OLB en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Curaçao, 15 mei 2019

Stichting Overheidsaccountantsbureau,

S.N.C Nicolaas RA MSc
Junior Manager

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

SOAIB We know government.

Eilandsraadbepsluit van
(archiefr.

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Overwegende:

dat de Wet financiën Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) voorschrijft dat het bestuurscollege zich dient te verantwoorden voor de eilandsraad over het in betreffend jaar gevoerde bestuur;

de jaarrekening dient te worden aangeboden aan de minister door tussenkomst van het College financieel toezicht, en

dat de eilandsraad met de vaststelling van de jaarrekening de leden van het bestuurscollege decharge verleend voor verdere gevolgen naar aanleiding van haar financieel beheer.

Gelezen:

de verklaring van de Stichting Overheidsaccountantsbureau van 15 mei 2019.

Gelet op:

de artikelen 28 tot met 32 van de FinBES.

HEEFT BESLOTEN:

Akkoord te gaan met de vaststelling van de jaarrekening 2018 en een bedrag van USD 5.576.160 van het voorlopige resultaat van USD 12.659.160 toe te voegen aan de algemene reserve en de hiernavolgende bestemmingsreserves te creëren ter waarde van USD 7.083.000.

NUMMER	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN USD
1	Uitvoering Bestuursakkoord	150,000.00
2	Intensivering en professionalisering afdeling Communicatie	60,000.00
3	Implementatie Decos Join	320,000.00
4	Implementatie Key2 DDS/Key 2 Bag	90,000.00
5	Aankoop en implementatie uitbreiding Key2f	50,000.00
6	Vervanging computers	35,000.00
7	Vervanging printers	170,000.00
8	Vervanging verlichting sportveld Little league Rincon	65,000.00
9	Renovatie oude Papa Cornes	450,000.00

10	Opknappen sociale woningen	150,000.00
11	Verhuiskosten- aanschaf containers tbv vectorcontrole	25,000.00
12	Hekken rondom publieke parken	55,000.00
13	Speeltuin Rincon	80,000
14	Verlenging Zuidpier	654,000
15	Vervanging bewakingscamera's bij Haven	100,000
16	Integriteitsprogramma "Betrouwbaar openbaar Bestuur Bonaire"	50,000
17	Aanleg utiliteitsvoorzieningen Son Montuno	317,000
18	Aanleg utiliteitsvoorzieningen Mamparia Kutu fase 2	97,000
19	Infrastructuur	1.795,000
20	Wegbewijzing – wegwijzers	20,000
21	Herstel werkzaamheden rioleringsproject RWZI	650,000
22	Gedenkplaat Sürnan di Roosendaal	5,000
23	Nieuwbouw FORMA	1.200,000
24	Natuur projecten	50,000
25	Cultuur projecten	50,000
26	Implementatie Failover – Disaster recovery	160,000
27	Strategisch Economisch plan	235,000
	Totaal bedrag aan voorstellen	7.083.000

Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden de leden van het bestuurscollege te dechargeren voor het in de jaarrekening verantwoorde financieel beheer.

Aldus besloten in de openbare vergadering van,

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire,

De voorzitter,

de eilandgriffier,

afschrift dezes te zenden aan:
Bestuurscollege en Financien

Eilandsraadbepsluit van
(archiefr.

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Overwegende:

dat de Wet financiën Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) voorschrijft dat het bestuurscollege zich dient te verantwoorden voor de eilandsraad over het in betreffend jaar gevoerde bestuur;

de jaarrekening dient te worden aangeboden aan de minister door tussenkomst van het College financieel toezicht, en

dat de eilandsraad met de vaststelling van de jaarrekening de leden van het bestuurscollege decharge verleend voor verdere gevolgen naar aanleiding van haar financieel beheer.

Gelezen:

de verklaring van de Stichting Overheidsaccountantsbureau van 15 mei 2019.

Gelet op:

de artikelen 28 tot met 32 van de FinBES.

HEEFT BESLOTEN:

Akkoord te gaan met de vaststelling van de jaarrekening 2018 en een bedrag van USD 5.576.160 van het voorlopige resultaat van USD 12.659.160 toe te voegen aan de algemene reserve en de hiernavolgende bestemmingsreserves te creëren ter waarde van USD 7.083.000.

NUMMER	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN USD
1	Uitvoering Bestuursakkoord	150,000.00
2	Intensivering en professionalisering afdeling Communicatie	60,000.00
3	Implementatie Decos Join	320,000.00
4	Implementatie Key2 DDS/Key 2 Bag	90,000.00
5	Aankoop en implementatie uitbreiding Key2f	50,000.00
6	Vervanging computers	35,000.00
7	Vervanging printers	170,000.00
8	Vervanging verlichting sportveld Little league Rincon	65,000.00
9	Renovatie oude Papa Cornes	450,000.00

10	Opknappen sociale woningen	150,000.00
11	Verhuiskosten- aanschaf containers tbv vectorcontrole	25,000.00
12	Hekken rondom publieke parken	55,000.00
13	Speeltuin Rincon	80,000
14	Verlenging Zuidpier	654,000
15	Vervanging bewakingscamera's bij Haven	100,000
16	Integriteitsprogramma "Betrouwbaar openbaar Bestuur Bonaire"	50,000
17	Aanleg utiliteitsvoorzieningen Son Montuno	317,000
18	Aanleg utiliteitsvoorzieningen Mamparia Kutu fase 2	97,000
19	Infrastructuur	1.795,000
20	Wegbewijzing – wegwijzers	20,000
21	Herstel werkzaamheden rioleringsproject RWZI	650,000
22	Gedenkplaat Sürnan di Roosendaal	5,000
23	Nieuwbouw FORMA	1.200,000
24	Natuur projecten	50,000
25	Cultuur projecten	50,000
26	Implementatie Failover – Disaster recovery	160,000
27	Strategisch Economisch plan	235,000
	Totaal bedrag aan voorstellen	7.083.000

Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden de leden van het bestuurscollege te dechargeren voor het in de jaarrekening verantwoorde financieel beheer.

Aldus besloten in de openbare vergadering van,

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire,

De voorzitter,

de eilandgriffier,

afschrift dezes te zenden aan:
Bestuurscollege en Financien